

Ara 1500 korona

HASZDUFÖLD

1924. év július 2.

SZERDA

Debreczen, VI. évf. (149.)

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
MELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 35000 K
EGYES SZÁM ÁRA 1800 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
TELEFON 3-48. SZÁM.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország fellámpadásában.*
Amen.

Elernyedtség

Ujabbán feltűnő, már-már divattá lombosodó közéleti jelenséggel találkozunk. Kormányunk nyilvánosságra került akaratát, rendeleteit többször visszavonta vagy módosította. A bankkapitalizmus vagyonvaltságát, noha a külföldi szakértő állapította meg és pedig nem tulajgasra, öt százalékról két százalékra szabította le. A tervbevett népoktatási tadjijat törülte s visszatért az ingyenes oktatás rendszerére. A napisajtó tervezett megrendszabályozását lényegesen enyhítette. Valószínűleg a tisztviselői fizetések legújabb rendezését ismét kénytelen lesz rendezni.

Hát minekünk ebben a szokásban nem sok gyönyörűségünk tojik. Nekünk, akiket az igazság cégére alá szeretnek állítani és a mindenen gyűlölködő ellenzékiuskedéssel vádolnak. Pedig a dolog úgy fest, hogy mi a kormányt, nemcsak a mostanit, hanem minden kormányt elhatározottnak, erősnek szeretnénk látni s ha az erély tendenciáját mutatja, készséggel sietünk gyöngye erőnkkel segítségére. Mi nem vitakozunk afelett, hogy helyesek voltak-e a kormány elhatározásai vagy sem, csak azt kívánjuk, hogyha már egyszer valamire rászánja magát, akkor rendületlenül is maradjon meg eltökélt szándékai mellett. Reformokat, rendeleteket okos emberek meghallgatásával alaposan meg kell fontolni, jól meg kell rágni, várható következményeiket el kell gondolni, — de ha mindezek után valami kormányzati terv nyilvánosságra kerül, meg is kell mellette maradni.

Semmi sem ássa alá úgy a közteknit, mint a kormányok gyengesége. Semmi sem árt inkább magának az államnak úgy benn, mint kűn. Hiszen, ha a kormány általában nem erélyes és nem feltétlen respektu-t kikényszerítő, akkor egyes esetekben sem lehet az s még csak az hiányzik, hogy a legfőbb hatalom képviselőit egyes intézkedésekben is meghátrálásra bírják. Csak az hiányzik, hogy a sóhivatal tisztelt főnöke kérdőre vonja a saját miniszterét, ha az nem az ő szája íze szerint intézkedett.

A kormányzás művészete bölcsesség a tervezésben, szigorú következetesség és meg nem hátrálás a végrehajtásban.

Egy eset jut eszünkbe a régi világból. Fichte, a német filozófus a XVIII. század végén valami vallásellenes értekezést írt. A jénei egyetem feddésre ítélte. Fichte erre úgy nyilatkozott, hogyha megfedik, le fog mondani tanszékéről. Az úgy a

weimari miniszter: Goethe elé került. Micsoda? Fichte professzor még fenyegetődzik? „A kormánynak nem szabad tűrni, hogy megfenyegessék”, — kijákkott fel a szabadkőműves, az

aufklárista, a pogány Goethe. Az állam hatalma neki szent és sértetlen volt még a langelmével szemben is. És Fichte professzor távozott.

A nemzetgyűlés általánosságban megszavazta az indemnitást

Kormányi pénzügyminiszter pénzügyi beszámolója
A keresztyén ellenzék kritikája

Budapest, július 2. A nemzetgyűlés keddi ülését tíz óra után nyitotta meg **Széchényi Béla** elnök. Az indemnitási vita folytatlagos tárgyalása során **Lakó Imre** szólalt fel elsőnek. Élesen bírálja a kormány politikáját. **Kifogásolja, hogy a kormány ugyanakkor bocsájt el tisztviselőket, amikor új állásokat kreál.**

A lakásrendeletéről szólva azt állítja, hogy a rendelet védelmébe veszi a gazdákat, akiknek pedig módjukban állana építkezni. A lakáskérdés pedig építkezés nélkül nem oldható meg. A kormány iránt bizalmatlan s ezért az indemnitást nem fogadja el.

A következő felszólaló **Béniárd Ágoston**. Kéri a határozatképeség megállapítását. Miután a Ház határozatképes, az elnök utasítja, hogy kezdje meg beszédét.

Béniárd Ágost de szerint a miniszterelnök a szociáldemokratákkal paktál. Érdekes jelenség, hogy mennyire támogatja Bethlent a baloldali sajtó. Felolvassa azt az emléklapot, amelyben a társadalmi egyesületek szövetsége három évvel ezelőtt kérte a forradalmi sajtó megszüntetését, amelyet annakidején Bethlen István gróf

Béniárd a szociáldemokraták ambícióiról

Béniárd Ágoston ezután azt fejtegeti, hogy **Rassai** és a szociáldemokrata párt szívesen lép paktumra a kormánnyal, ha a kormány garantálja nekik azt, hogy a főváros ismét zsidókébe fog kerülni.

Ebben az esetben a kormány szívesen keresztülvinné az ország és főváros teljes elzsidósítását, de a szociáldemokraták támogatása sem volna indokolatlan, mert ebben az esetben például **Rothenstein** vehetné át a főváros közoktatásügyi tanácsnokságát.

Lendvai: Helyes a kulturmunkát jutalmazni. (Zajos derűtség.)

Béniárd: Ezzel nem mondom semmi rosszat, jutna ott szerep mindenkinek. Például **Szedes Ferenc**, aki meglehetősen brutális kézzel avatkozott bele egyháziügyi kérdésekbe, egészen bizonyosan a katolikus templomok kommunizálását végezné el, miután a vallás „magánügy.”

Rothenstein Mór: Micsoda képzelőtehetsége van!

Lendvai: Rossz néven veszik tőled azt is, ha lelekketel veszel.

is aláírt. Ezután **Rassai** támadja azért, hogy ellenzéki léteire szolgálatot tesz a kormánynak.

Béniárd ezután kifejteti, hogy bizalommal lenne a kormány iránt akkor, ha hatalmi és erkölcsi súlyával segítségére sietne a keresztyén polgárságnak. Bizalommal volna, ha a Nemzeti Bankban biztosítaná a magyarság fölényét, az agrár érdekeltségek tulsúlyát. Bizalommal tudna lenni akkor is, ha a népjóléti miniszter részéről a közegészségügy terén energikusabb és határozottabb cél kitűzését látná. Főleg a nagy gyermekhalandóságra hívja fel a népjóléti miniszter figyelmét. Ennek megakadályozására mindent meg kell tenni. Felhívja a népjóléti miniszter figyelmét arra is, hogy a szanalással kapcsolatosan nem volna-e meggondolandó a lakáshivatal megszüntetése? A lakáshivatal csak megnehezíti a lakásszerzést. Kifogásolja továbbá, hogy tulsok egyetemet tartunk. Több az egyetem Csonka-magyarországon, mint volt Nagy-magyarországon. Ugyanekkor azonban pusztulni hagyjuk nagy intézményeinket, mint a Nemzeti Múzeumot, Néprajzi Múzeumot, Földrajzi Intézetet stb.

Béniárd: El tudom képzelni, hogy készséggel paktumra lépneek a kormánnyal akkor is, ha a kormány hajlandó volna a szervezkedés szabadságát olyan mértékben biztosítani a szociáldemokrata párt részére, hogy például megszervezhetnék nemcsak a közalkalmazottakat, hanem magát a katonaságot is. Szívesen kitennék megint a plakátokat, hogy „Be a vörösbe!”

Rothenstein Mór: Jól tud képzelődni.

Lendvai: Ez pedig egyszer már valóság volt.

Pikler Emil: Miért léptek be a vörösbe?

Zsilinszky Endre: Ki az, aki be lépett. Egyikünk se lépett be.

Rothenstein Mór: És mi talán beléptünk?

Forster: Ön nem, mert untauglich volt. (Derűtség.)

Béniárd: Megnyugtatom képviselőtársamat, én sem léptem be. Engem már a Károlyi-forradalom idején állandóan detektívekkel figyeltettek, sőt egy ízben a nyílt utcán rám is

lőttek. Éppen a képviselőtársamnak egy fajtársa.

El tudom képzelni azt is, hogy a szociáldemokrata párt félretéve a nagytöke ellen minden animozitását...

Lendvai: Nincsenek iránta olyan nagy animozitással. Hatszobas animozitás!

Béniárd: A szociáldemokraták paktumra lépneek a kormánnyal akkor is, ha garanciát kapnának arra nézve, hogy a Nemzeti Hitelintézet és az Országos Központi Hitelszövetkezet beolvadna, mondjuk, a Kereskedelmi Bankba.

Rothenstein: Ezekbe a képzetekbe még bele fog bolondulni.

Béniárd: Ne féltsen engem a képviselő ur, mert ezek nem kényszerképzetek. **Elég önre rátekinteni, hogy mindezt elképzelhesse az ember.** (Derűtség és taps a jobboldalon.)

Pikler: Kedves uram, ön a Schwarzerben beszélhet így, de nem a nemzetgyűlésen.

Béniárd: Ebben igaza van a képviselő urnak. Mert nekem ott is jogom van beszélni, mivel orvos vagyok. De egyúttal fel kell hívnom a képviselő ur figyelmét arra, hogy az egész világon

a szociáldemokrata párt és a bolsevizmus szívéből bebizonyítottan beteg emberek és mind a bolondokházába valók lettek volna.

(Taps a jobboldalon. Nagy zaj. Ellenmondások a szociáldemokratáknál.)

Béniárd Ágost: S ha önt érdekli ez a kérdés, akkor azt is tudhatná, hogy ezeknek a degenerált, beteg idegrendszerű embereknek legnagyobb része az ön fajtájából kerül ki. (Helyeslés a jobboldalon.)

Béniárd ezután szövé teszi azt a sérelmes állapotot, hogy a Duna Gőzhajózási Társaság magyar alkalmazottai kevesebb fizetést kapnak, mint ugyanazon társaság osztrák, szerb vagy bármilyen nemzetiséghez tartozó alkalmazottai. Kifogásolja, hogy amikor a magyar hajósok ennek a sérelmenek megszüntetése céljából bérharcba kezdtek, akkor a magyar kormány nem állt melléjük. Az indemnitást nem fogadja el.

Merkantilizmus agrár jelszó alatt

A következő felszólaló **Eöry-Szabó Dezső**. Azzal vadolja a kormányt, hogy nem folytat agrárpolitikát. Támadja a kormányt az Esküdt-üggyel kapcsolatban. Az indemnitást nem fogadja el.

Zsilinszky Endre élesen bírálja a kormány pénzügyi politikáját. **Agrárius jelszó alatt merkantil érdekek érvényesülnek a pénzügyi politikában.** A termelés érdekében alig történt valami. A mezőgazdasági ipart is ki kellett volna fejleszteni. E téren nem csináltak semmit. Helyteleníti adórendszerünket és annak megrofor-

málását sürgeti. Szemére veti a kormányt, a külpolitikai kérdésekről szólva, hogy nagyon előzékeny volt a kisanntal szemben olyan helyeken, ahol többet lehetett volna cselekedni. Egészségesebb magyar külpolitikát sürget. *Olaszországban olyan külképviseletünk van, amelytől nem sokat várhatunk. Áttér a szociálpolitikai biralatára. Szociális politikánk súlyosabb tétele a tisztviselőkérdés. A kormány e kérdés megoldásánál csak félmunkát végzett. A szociáldemokrácia ellen csak jó*

Korányi az ország pénzügyi helyzetéről

Korányi: Legnehezebb akkor költségvetést csinálni, amikor nagy átalakulás közben vagyunk. Az államháztartásban 1920 óta, mikor először beszélt mint pénzügyminiszter, folytonos redukció volt. Nagymagyarországnak 800 millió aranykorona volt a kiadása, ma 400 millió. A háború előtt a személyi kiadások 28,4 százalékát tették az összes állami kiadásoknak, ma pedig kétharmadrészt. *A háború óta ez az első rendszeres költségvetés, amely komoly és szilárd alapot adhat.*

Igyekezünk kell egészséges pénzt adni az országnak. A cél olyan viszonyok megteremtése, amelyek lehetővé teszik a vagyonszűkítést és a kereseti lehetőség növekedését. Nemcsak az ország hitelét kell helyreállítani, hanem az ország hitelszervezetének fejlődését is.

Meg kell szűnnie a pénzügyi bizonytalanságnak. A költségvetés nagyon eltér az eddigiektől. Programba vettük és végre is hajtuk a fokozatos létszámcsökkentést. Nehezebb dolog a megtakarítás a dologi kiadásoknál. Biztosítani akarjuk a költségvetés realitását a kontrollrendszerrel. Havonta költségvetést és számszámadást fogunk készíteni és így az egész államháztartás könnyen áttekinthető lesz.

Pénzünk helyzetét nem igyekezünk mesterségesen befolyásolni. Nem az a nagy érdek, hogy a pénz értékét emeljük, sőt ha az gyorsan történne, igen nagy hátránnyal járna a gazdasági életre. A fontos az, hogy a pénz lehetőleg stabilis váljon.

A kormány nem fogja engedni a pénz ugrásszerű emelkedését.

Azt tartjuk kívánatosnak, hogy az emelkedés nagyon menedékes legyen, hogy a gazdasági élet meg ne érezze.

A pénz értékének kérdése a Jegybank kezében van. A spekuláció nem zavarhatja meg az új pénz értékét. A kormány devizarendeletet bocsátott ki, amely a korlátozások tulajdonképpén megszüntette.

A pénzügyi helyzetnek nagy baja, hogy a

pénzforgalom a normális mederből eltolódott és a valutaszpekulációban, valamint a tőzsdéspekulációban vesz részt.

Most ez a pénztömeg megtalálja az utat vissza a rendes pénzforgalom medrébe.

Áprilistól kezdve a kormány a folyó szükségletek fedezésére nem vette igénybe a bankkóprést és remélem, hogy többé nem is fogja igénybe venni.

Amilyen fontos a pénzügy, éppen olyan a

hitel kérdése is.

Magyarország hitelét a legjobban bizonyítja az a külföldi kölcsön, amely a mai napon került a világpiacon aláírásra. A hitelkérdés elsősorban a bizalom kérdése. A legutóbbi 10 év fejlődése az abnormis viszonyok

szociálpolitikával és a munkásság nemzeti megszervezésével lehet küzdeni. A mai rendszert mindeképpen elérni végezete. Az indemunitást nem fogadja el.

Dénes István a javaslatot nem fogadja el.

Több szónok nem lévén, elnök az általános vitát bezárja

és az ülést 5 percre felfüggeszti.

Szünet után **Kardányi Frigyes** pénzügyminiszter válasza az elhangzott felszólalásokra.

Között szinte olyan irányban halad, hogy e hitel mondható teljesen megszünt és

éppen az a hitel szűnt meg, amelyre leginkább szüksége van az országnak, az agrárhitel.

Ezen változtatni kell. Nagyon fontos kérdés a *tőke kérdése* is. Nekünk a háborúban nagy tőkevesztéseink voltak. A forradalom és a megszállás idején a *tőkevesztés kb. 5 milliárd korona*. A szanálással megteremtett helyzet alkalmas arra is, hogy az idegen tőkének meggyis-a az utat Magyarországra. Pénzünk stabilizációjával a

spekulatív üzletek is meg fognak szűnni.

A kamatlábat illetőleg alacsonyabb kamatlábra törekszünk, de a régi kamatlábról a mai viszonyok közt szó sem lehet. *Meg kell szüntetni a hitelröntést is.* Mint hitelforrás, az állam többé nem szerepelhet.

A tőzsdével szemben az a kötelessége az államnak, hogy *ellenőrizze, de ne nyújtson hozzá.* Amikor a tőzsdéado életbelépett, akkor indokolt volt annak életbeléptetése. Ma, amikor ezek a viszonyok megszűntek, foglalkozni kell azzal a kérdéssel is, hogy a *tőzsdéadót mérsékeljük*. A másik kérdés a *társulati adó kérdése*. Itt tulajdonképpen a nyereségtöbblet megadóztatásáról van szó. Ez a koronaromlásból eredő többlet volt. Ennek a *nyereségtöbbletnek megadóztatása a korona stabilizációjával megszűnik.* Igen súlyos kérdés a *letétek kérdése*. Arra törekszünk, hogy minél előbb szabályozást nyerjen. Ami a *pénzügyi programot* illeti, ezt röviden kifejezi az 1924. évi IV. t. c. Ennek végrehajtására számos intézkedést kell még megtenni.

Az adminisztráció átszervezését megkezdtük.

Az állampénzügyi pénzkezelést megszüntettük. Előkészítjük az *államszámvitel reformját*. Majdnem minden

szomszédállammal egyezményeket kötöttünk.

Egyezményeket kötöttünk *államadósságaink rendezéséről is.* Rendeztük a szükségkölcsön ügyét. A háború előtti adósságokra vonatkozólag Franciaországgal és Angliával kötöttünk megállapodásokat. Hitelügyi egyezményeket kötöttünk Csehországgal, Olaszországgal, míg Romániával és Jugoszláviával most folynak a tárgyalások.

A szandási munka sarkpontja a kölcsön. A kölcsön aláírása ma kezdődött meg Londonban.

A kölcsön megoszlása

a különböző államok között a következő:

Olaszország 170 millió litot, Svájc 30 millió frankot, Hollandia 5 millió hollandi forintot, Svédország 3.780.000 svédkoronát, Amerika 7 és fél millió dollárt vállalt. Hogy Magyarországból mennyit vesznek a kölcsönből, azt még nem tudjuk megállapítani.

Amennyit vállalhatunk, legfeljebb 12 és fél millió aranykorona. A kibocsátási árfolyam 88, a kamat 7 és fél százalékos lesz, tehát sokkal kedvezőbb, mint ahogy vártuk. Kijelenti, hogy az

egész szanálási terv sikere biztosítva van.

Ezután köszönetet mond **Teleszky Jánosnak** és **Bark Péternek** faradozásaiért.

Korányi a tisztviselői fizetésekről

A tisztviselői fizetésének kérdésében is ő terjesztette a kormány elé a tervezetet. Határozott előterjesztést tett, ezt azért tette, mert, teljesen lehetetlen volt e tekintetben továbbmenni. A fizetésnek átmeneti rendezését illetően kijelenti, hogy *az aranyalapon való megállapítás nem jelenti azt, hogy azon nem változtathatnának.*

A mostani megállapítás átmeneti

és a viszonyok változásakor revízió alá kerül. A szanálási terv 72 millió aranykoronát vesz fel fizetésjavításra, de ezt az összeget már 16 millió aranykoronával találhattuk.

Bizonyos stabilizációt kell behoznunk az adózásban is. Az egyenes adókat illetően annak ellenére, hogy

100% kal több folyt be, mint a múlt év hasonló idejében, még mindig nem tartja megfelelő összegűnek. A forgalmi adó emelkedése 60% ot tesz ki az elmúlt év első 6 hónapjához képest. 1925. január elsején új rendszer lép életbe és

átterünk az általános rendszerre.

A dohányilletékeknek jelentékeny jövedelemnövelést mutatkozott az elmúlt év első 6 hónapjához képest. *Sikerült 30 ezer mázsa dohányt a külföldön a legjobb áron eladni.*

Megtakarításokra kell törekedni, de úgy, hogy sem a kultúra, sem az egészségügy kárt ne szenvedjen. Az állampolgároknak egyenlő feltételeket kell teremteni, amelyek mellett mindenki előnyösen szerezhessen meg és használhassa szabadon jövedelmét. *(Lelkes taps a kormányparton)*

A nemzetgyűlés ezután **általánosságban elfogadta a felhatalmazási javaslatot**

és áttért a *határozati javaslatok* felfelveti szavazásra.

A Ház csupán **Strausz Istvánnak** az utak javítására vonatkozó határozati javaslatát fogadta el, a *tőzsdéket elvetette.*

Ülés vége egyenlőre 8 órakor.

Kollwenzet véglegesítette, Medveczkyt egyelőre h. tanárnak alkalmazta, majd r. tanárnak nevezte ki. Nádásdi Alajos nyugalmi vonulásával a VKM 88799—914. sz. a. a pályázatot szabályszerűen meghirdette és arra a város az akkor végzett Nádásdi Józsefet ajánlotta, amit a VKM. el is fogadott. Ez a négy tanár ezidőszent a legjobb egészségnek örvend, és így a minisztérium eddig igazán nem vehette figyelembe a város számára biztosított jogokat. *A főreáliskola igazgatósága.*

„A reáliskola segélyezése“

(A *Hajdúföld tudósítójától*.) A debreceni áll. főreáliskola igazgatósága a következő sorok közlésére kért fel bennünket:

A helybeli napilapok egyikében „A reáliskola segélyezése“ c. alatt olyan közlemény jelent meg, amely semmiképp sem fedi a valóságot. Azt mondja a cikkíró, hogy Debrecen városa még 1914-ben olyan megállapodást kötött az állammal, hogy két tanszékre kijelölési joga ellenében évi 18 ezer koronával segélyezi a reáliskolát. A kultuszminiszter az utolsó esztendőben egyáltalában nem vette figyelembe a város számára biztosított kijelölési jogot. Közöljük szó szerint a kultuszminiszterium 1897. április 19-én kelt 21586. sz. rendeletét, amelyet Debrecen sz. kir. város közönségéhez intézett.

„A debreceni áll. főreáliskolára vonatkozó szerződés 8. pontja szerint ezen iskolának a rendes tanárok alkalmazásában Debrecen város is ténylegesen részt vesz oly arányban, amelyben a reáliskola fenntartásához hozzájárul... és a miniszter a kijelölés alapján kinevezési jogát gyakorolja... Ezek a tanszékek azok, melyeket most **Beczer Frigyes, Harmath Gergely, Nádásdi Alajos és Zimmermann Gyula** foglalnak el.“ Tehát nem kétfő, hanem 4 ilyen tanszék van.

Harmath Gergely elhalálozván, a kultuszminiszter 13139—906. sz. rendelettel **Ignácz Ernőt** véglegesítette Harmath Gergely tanszékén a város ajánlatára. **Beczer** és **Zimmermann** halála után a város az egyik tanszékre **Kollwenz Rezsőt**, a másikra **dr. Medveczky Károlyt** jelölte. A minisztérium mind a két jelölést elfogadta és 83150 sz. a.

Az aranyparitások tarifa miatt sztrájkol az utazóközönség

(A *Hajdúföld tudósítójától*.) Junius elsején lépett életbe a Máv. vonalain az új, aranyalapon számított vasuti díjszabás. A régi díjszabás utolsó napján az államvasutak összes vonalain óriási forgalmat bonyolítottak le. Igen nagy volt a Budapestre érkezők, de még nagyobb az elutazók száma.

A Budapestről elinduló személyvonatokon oly nagy volt a tolongás, hogy a folyosókon és a lépcsőkön egymás hátán szorongott az utazóközönség. Masnap, elsején egyrészt ennek hatása, másrészt az egyelőre még meg nem szokott fordulat következtében a pályaudvarokon alig lézongott egy-két utas. Ugy a nyugati, mint a keleti pályaudvar varótermei teljesen üresek. *A személyzet kijelentése szerint régóta nem volt ilyen kihalt napja az államvasutaknak.*

Legolcsóbbak a Hajdúföld apróhirdetesei

Friss töltésű ásványvizek
megérkeztek. — Nagyban és kicsinyben kaphatók:
Ágnes, Karlsbadi Mühlbrunn, Máinási Mária, Parádi kenes, Salvator, Csizi jódos, Marienbadi Kreuzbrunn, Levico, Parádi arzén, Selters

Kontsek Géza Kossuth-u. 15

Önálló indítvány a városi közgyűléshez a fakompetencia-ügy ellen

(A Hajdúföld tudósítójától.) Debrecen város törvényhatósági bizottságának egyik tagja, Bakóczy Gábor önálló indítvány alakjában egy kérést terjesztett a törvényhatósági bizottság legközelebbi közgyűlése elé, az 1922-ik évi fakompetencia kiutalása ügyében.

Az indítvány azt tartalmazza, hogy mondja ki a törvényhatósági bizottság közgyűlése, hogy

az 1922-ik évi fakompetenciát legalább redukált mennyiségben december elsejéig adja ki a város

az arra jogosított háztulajdonosoknak. Az indítványozó azt kéri, hogy legalább két ület adasson ki a közgyűlés az 1922-ik évi kompetencia fából s egyben utasítsa a tanácsot, hogy a szükséges intézkedéseket tegye meg, hogy a háztulajdonosok legalább mérsékeltlen a fajrandóságukat a tél elejére megkaphassák.

Az olimpiai egyéni törverseny

Páris, július 1. Kedden megkezdődött az olimpiai törversenyben az egyéni. A magyar kiküldöttek közül az egyéni versenyben Schenker Zoltán eddig három vereséget szenvedett, úgy Carussie franciától 5:2, Dvine angolból 5:3, Diox Devera spanyoltól 5:2 arányban.

Javorek cseh vívót a portugál Quirroz 5:4, a spanyol vívó 5:1, a norvég Parensen 5:2 arányban megverte. A cseh Dvoracseket a francia vívó 5:2, az angol Doyné 5:3, a spanyol De Rivera 5:3 és a magyar Schenker 5:4 arányban verte.

Az egyéni törversenyben 21 állam jelentkezett, — egy-egy állam négy vívóval.

Véget ért a győri választási küzdelem

Győr, július 1. Győr második választókerületében dr Bernolák Nándor és Malasics Géza között a tegnapi megkezdődött pótválasztás ma este 9 órakor bevégeződött. Leadtak összesen 9119 szavazatot. Az első választáson csak 8961 szavazó vett részt. Az összes választók közül még így is közel ezren nem szavaztak le. Este 10 órakor kezdtek meg a szavazatok összeszámolását, ami egész éjjel tartani fog és az eredményt holnap délelőtt hirdetik ki.

Horvay Róbert igazgató jubileuma

Horvay Róbert címzetes főreáliskolai igazgató tanári működésének 30 éves jubileuma alkalmából meleg ünnepségekben részesítették. Az ünnepély az intézet tornatermében folyt le. Az intézet részéről dr Zalay János igazgató, az evangélikus egyház részéről Farkas Győző lelkes üdvözölte a jubilánst, aki ezután még több felköszöntőben részesült. E jubileum alkalmából a Szepesi Szövetség és a tanítványok az „Angol Királynő” éttermében bankettet rendeztek Horvay tiszteletére. Ungváry György máv. főfelügyelő, dr Adv Lajos tankerületi főigazgató, Pálffy Béla apát és Kovács Kálmán arvaszéki ülnök mondottak felköszöntő beszédeket, melyekben őszinte elismeréssel adóztak az ünnepeket kiváló érdemeinek.

A színészek nagy kabarédélutánja a nagyerdei sporttelepen

A színtársulat férfi tagjai megakarják verni a labdarugó bírót - Szépségverseny, kabaré csárdásverseny

(A Hajdúföld tudósítójától.) Napról-napra nagyobb érdeklődés előzi meg a debreceni színművészek és színművészek labdarugómérkőzésével egybekötött kabarédélutánját, amely amely szombaton délután lesz a nagyerdei sporttelepen s tekintve a kitűnő programot, a szereplők egyéniségét, az ott uralkodó jó kedélyt, bele fog nyulni az esti órákba is.

Lesz szépségverseny, konfetticsata, csárdásverseny, büffé, zene,

versenyívás, ritka látványosság: László Gyula és Markovics dresszben. A kabaré legkiemelkedőbb száma a labdarugómérkőzés lesz, a színészek megakarják verni a labdarugó bírót, — igaz, hogy csak a bíró, a néger Salem vezetésével. A labdarugómérkőzésen a kezdőrugást Henthy Hanna végzi, külön erre az alkalomra új cipőt csináltattott. A kabarédélutánra jegyek már kaphatók a művésznőknél és művészeknél.

Tömegesen állítják elő a Felvidéken a budapesti egyetemi hallgatókat

Katonaszökevénynek minősítik őket - Az optálólevél felmutatását követelik

(A Hajdúföld tudósítójától.) Az állampolgársági kérdés rendezetlenségének következményeit súlyosan sanylik meg azok a felvidéki származású budapesti egyetemi hallgatók, akik a nyári szünetben hozzátartozóik látogatására mennek a Felvidékre. Az egyetemi hallgatók legtöbbjét

mint katonaszökevényt vetik nyilvántartásba

a cseh katonai és rendőrhatalóságok és amennyiben cseh területre lépnek, előállítják őket.

A legutóbbi napokban a cseh rendőrhatalóságok, a csendőrségek négy ilyen egyetemi hallgatót állítottak elő,

akik nem tudták igazolni, hogy magyar állampolgárságra optáltak. Valamennyien magyar utlevéllel érkeztek, sőt egyikük utlevelében fel volt tüntetve magyar állampolgársága. Az illetőt a bíróság szabaddárahelyezte, de

a közigazgatási hatóság ennek dacára kényszerítette, hogy sor alá álljon.

Illetékes helyen kapott információk szerint a magyar állampolgárságra optált felvidéki származású egyetemi hallgatók csak abban az esetben mentesülnek a katonaszökevényesség következményei alól, ha igazolják okmányt tudnak felmutatni.

Husz aranykorona a tandíj az iskolákban

A középiskolák tandíjösszegét megállapította a kormány - Kilencvenszázalékos kedvezményt kapnak a tisztviselők

(A Hajdúföld tudósítójától.) A kultuszminiszter rendeletet adott ki, amellyel a középiskolákban

a tandíjakat aranykoronában állapítja meg.

A rendelet részleteiről a Hajdúföld munkatársa illetékes helyen a következő információt kapta:

A miniszterium kiadott rendelete szerint az összes állami fiú és leány középiskolák nyilvános és magántanulóinak tandíját, a felvételt, valamint a vegyesdíjakat aranykoronában állapította meg. A rendeletet a szánálási törvény felhatalmazása alapján adta ki a miniszterium.

Az új 1924—1925. évi tanévre úgy a nyilvános, mint a magántanulók

felvételi díja 240 aranykorona lesz,

amelynek fizetése alól senkinek sem, így a közalkalmazottak, rokkantak, hadiözvegyek, állami munkások gyermekei részére sem adható felmentés. Eddig 5000 korona volt a felvételdíj, amelyből csak 500 koronát fizettek a közalkalmazott szülők.

A vegyesdíjat 250 aranykoronában állapítja meg a rendelet s az aranykorona szorzószámát pedig úgy a

felvételi, mint a vegyesdíjakra vonatkozólag 18.000 koronában. Azaz a most megkezdődő beiratásoknál 43.000 papirkorona felvételdíjat és 45.000 papirkorona vegyesdíjat kell fizetni.

A tandíj összege az összes állami középiskolákban 20 aranykorona lesz

a nyilvános tanulók, 30 a magántanulók számára. Tekintettel arra, hogy a tandíj első részlete csak október hó elején esedékes, a tandíjra vonatkozólag függőben hagyták az átszámítási kulcs megállapítását.

A közalkalmazottak gyermekeinek tandíjmentességét illetőleg a következőket közli a rendelet: A közalkalmazottak, hadirokkantak, özvegyek, állami munkások gyermekei részére csak a régi tandíjszabályzatban megállapított feltételek mellett — azaz ha legalább is jó előmenetelű a tanuló — nyújtható a felmentés a tandíjmentességi százalékon belül, egyébként pedig — ha legalább elégséges előmenetelű a tanuló — a tandíjmentességi százalékon felül a most megállapított tandíjnak 10 százalékát fizeti

A vármegyei testnevelési felügyelőségek rendezése

(A Hajdúföld tudósítójától.) A testnevelési felügyelői és vezetői személyi változások és a testnevelői kerületek új beosztása alkalmával Hajdu- és Csonkabiha vármegyék valamint Debrecen város eddigi három külön fennállott felügyelőségeit Debrecen székhellyel egyesítették.

Az új „Hajdu- és Biharvármegyék, valamint Debrecen sz. kir. város testnevelő felügyelője” hivatalos helyisége Vármegyeháza I. em. 30. sz. ajtó alatt van. Felek fogadása kétköznapiokon fél 9-től fél 1-ig. Vasár- és ünnepnapokon 10 órától 11-ig.

Rendelet az illetékek és a forgalmi adó kezeléséről

Budapest, július 1. A készpénzben fizetendő illetékeknek, valamint a mulasztás folytán fizetési meghagyásra készpénzben fizetendő forgalmi adóknak aranykorona alapon való megállapításáról, lerovásáról, továbbá az illetékeknek és forgalmi adóknak kezelésére vonatkozó rendeletek néhány nap múlva július 1-ig visszamenő hatállyal életbe fognak lépni. A közzétételig készpénzben fizetendő illetékekre és forgalmi adókra vonatkozólag a pénzügyminiszter átmeneti utasítást adott ki. Eszerint a készpénzben fizetendő illetéket kizárólag aranykorona alapon lehet kiszabni, előírni és befizetni.

Az értékpapír forgalmi adónak bélyegjeggyel való lerovása továbbra is papirkorona alapon történik.

Debrecen városnál már életbelépett az aranyparitásos fizetés

(A Hajdúföld tudósítójától.) Debrecen város számvevősége a tanács határozata alapján a városi tisztviselőknek már az új aranyparitásos fizetési rendszer szerint utalta ki a július elsejei fizetést. Még pedig, mivel a belügyminiszteri rendelet, a városi tisztviselők aranyparitásos fizetését rendező kormányrendelet még késik, az állami tisztviselők részére megállapított fizetési rendelet szerint utalták ki. Sokan voltak, akik a júniusi fizetésüket kapták meg előlegként, mert az új rendszerre való áttéréssel járó számfelvetési munkákat nem tudták elsejére befejezni. Azonban ezek is rövidesen megkapják a különbözetet.

Éltette a köztársaságot — részegen

(A Hajdúföld tudósítójától.) Jelen-tette a Hajdúföld annakidején, hogy a szociáldemokrata párt debreceni népgyűlésén, amikor Payer Károly vörös nemzetgyűlési képviselő tartott hordóizó beszédet a királyság ellen, Barna János debreceni cipészmeister teljesen ittas állapotban szintén hozzászólt a politikához s így kiálltott fel:

— **Éljen a köztársaság, le a királysággal!**

Barna ellen megindult a büntető-eljárás a királyság intézménye ellen támadás vétsége miatt s rövidebb ideig őrizetben is volt. Barnát most vonták felelősségre a debreceni kir. törvényszék büntetőtanácsa s mivel beigazolódott, hogy annyira ittas volt és nem volt beszámítható állapotban — a bíróság felmentette a vad alól. Az ügyész fellebezett.

Legkellemebb sörözőhely a

GAMBRINUS TERASZ

Világos Szt János és Excelsior Baksör.

HIREK

1924 július 2. (Szerda)

Prof.: Ottokár Kath.: S. B. A.

1849 Gál Sándor ezredes seregét visszaszorították az oroszok az uzoni csatában. Itt esett el a székegy ágyúöntő hős, Gábor Aron.

1778 Jean Jacques Rousseau, a híres francia bölcselő meghal Ermenonvilleben 66 éves korában.

A Meteorológiai Intézet jelentése

Időjárás: Az időjárás helyzete zivatarrá való hajlandóságot mutat. Adatok hiánya miatt egyéb nem mondható.

Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 9-1-ig, d. u. 3-7-ig.
Csokonai-színház este 8 órakor Éva, operette.

Vigszínház: Láncravert asszony
Uránia: Légy a feleségem.
Gyógyszertárak közül estjei szolgálatot tartanak: Kossuth, Nap, Isteni gondviselés, II. Rákóczy Ferenc, Csillag, Mátyás király.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése. Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága csütörtökön, július 3-án délután fél 4 órai kezdettel a városháza kitanácstermében ülést tart.

Személyi változások a piarista rendben. (A Hajdúföld budapesti tudósítójától.) A Kegyesrend magyarországi kormányzósága most tette köze a jövő évre szóló személyi változásokat. Sik Sándor dr. piaristatanárt, a kiváló költőpapot olaszországi tanulmányra küldi a rend. A debreceni főgimnáziumba új tanároknak **Boros Antal** és **Botky Miklós** kerülnek, ugyancsak a debreceni rendházba vonul nyugalmába **Horváth Sándor**. Debrecenből Tatára helyeztetett **Agárdy Gyula** és dr. **Szűts István**. Veszprémben nyugalmába vonul **Bencsik Ferenc**, aki éveken keresztül tanította a debreceni ifjúságot izzó hazaszeretetre.

Az EME nagygyűlése Magyaróváron. Magyaróváról jelentik: Az ébredő gyűlést július 6-án tartják meg. Ez alkalommal **Eckhardt, Lendvai** és **Turchányi Egon** utaznak le Magyaróvárra és környékére, hogy kifejtsek az ébredő programot.

A pénzügyminiszter a pénzügyi központ által kölcsönben részesíthető közszolgálati alkalmazottak körét kiterjesztette a vármegyei alkalmazottakra, valamint a honvédség, csendőrség, vámórság, folyami- és rangosztályba sorozott havi-díjasok is. Ezek közül csak azok részesülhetnek kölcsönben, akiknek legalább 9 és fél évi nyugdíjba becsapítható szolgálati idejük van.

Elvi döntés az ingatlanforgalmi ügyekről. A debreceni régi ingatlanforgalmi és a földbirtokrendező bíróság által jogosított ingatlanközvetítő irodák közt hosszú harc folyik. A privilegizált irodák egymás után jelentették fel a régi ügyvédöket, hogy engedély nélkül közvetítik házak eladását, holott erre csak ők vannak jogosítva. Az ügyvédök azzal védekeztek, hogy a rendelet csak a mezőgazdasági művelésre alkalmas ingatlanokra vonatkozik, — a városi beltelkek adásvételének közvetítéséhez nem szükséges külön földbirtokrendező bírósági engedély. A debreceni büntető bíróság nem fogadta el ezt az érvelést s elítélte az ügyvédöket, akiknek ez egzisztenciális kérdés volt. A büntető törvényszék **Serly** tanácsa megváltoztatta a bíróság ítéletét és a Kuria már előzőleg hozott egy határozata alapján kimondta, hogy városi beltelkek közvetítésére az ügyvédök jogosultak s a vádlottakat felmentette.

Ujabb hamis százezerkoronásokat hoztak forgalomba

Az egyszerűbb embereket csapja be a hamisító

(A Hajdúföld tudósítójától.) Jelen-tette a Hajdúföld, hogy Debrecenben hamisított százezerkoronásokat hoztak forgalomba. Egy uriasan öltözött fiatalember először **Nyitrai Samu** újságíró asszonyt csapta be, aki jóhiszeműen még 98 ezer jó koronát adott vissza neki. Kedden

két újabb feljelentés érkezett a rendőrségre.

A hamisító most két **kofát csapott be**, akiknél egy liter cseresznyét vásárolt, **hamis százezerkoronással fizetett** s jó pénzeket kapott vissza. A hamisító az

egyszerűbb embereket csapja be

a hamis százezerkoronásokkal, akik nem veszik olyan hamar észre a hamisítványokat. Mig a Nyitrai-

nal elsütött hamis százezerkoronás igen primitív hamisítvány, addig a kofáknál elhelyezett hamisítványok már

valamivel jobban sikerültek.

A hamisított százezerkoronásokat úgy állította elő a hamisító, hogy két hártypapírosra színes ceruzával lerajzolta, illetőleg lekopirozta a százezerkoronás rajzait, szövegét s hártypapírokat összeragasztotta. A rendőrség széleskörű nyomozást folytat a hamisító kézrekerítésére. A közönség jól teszi, ha

fokozott elővigyázattal és óvatossággal jár

el és alaposan megnézi a bankjegyeket s ha valakinél hamis pénzt lát, az azonnal adja át a legközelebbi rendőrszemnek.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara választmányi ülése

Mozgalom a gazdatársadalom sérelmeinek orvoslására - Gyümölcs és bormintavásár Debrecenben - A kamara a mezőgazdaság fejlesztéséért

(A Hajdúföld tudósítójától.) A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara július 1-én délelőtt tartotta választmányi ülést dr. gróf **Almásy Imre** elnöklése alatt. Az ülésen nagy számban összegyűlt választmányi tagok a gazdag tárgysorozat keretében megtárgyalták a mezőgazdasági vonatkozású aktuális kérdéseket. Dr. **Récz Lajos** kamarai igazgató, **Horvay Lajos** növényvédelmi felügyelő és **Czeglédy Béla** kamarai titkár előadásában.

A kamara kerület jelenlegi gazdasági helyzetének ismertetése után a választmány az új vámtarifa törvénytervezettel foglalkozott behatóan, **állást foglalva annak mezőgazdasági szempontokból hátrányos intézkedései ellen.**

Az új bortörvény, valamint a szállító telepítés új szabályozásának megtárgyalása után a kamarai választmány az ingyenes **népiskolázásnak a jövőben is fenntartása érdekében foglalt állást.**

A növénytermelési ügyekkel kapcsolatosan a Kamara igazgatója ismertette a Kamara tengeri termelési versenyét és ezzel kapcsolatosan ez év őszén rendezendő tengeri termelési kiállítását, amit a választmány örömmel vett tudomásul.

Sürgette a választmány a dohánytermelés válságos helyzetének orvoslását,

a dohányelőlegek idejében folyósítása, valamint a dohánybeviteli árak méltányos megállapítása által. Elismeréssel vette tudomásul a választmány Kamaránknak kerülete nagy kiterjedésű szikes talajai megjavítása érdekében foganatosított intézkedéseit, valamint a kendertermelés terjesztését célzó tevékenységét.

Az állattenyésztési ügyekkel

kapcsolatosan nagy örömmel vette tudomásul a választmány a Kamara által rendezett állattenyésztési és legelőjavítási értekezlet nagy erkölcsi sikerét és gyakorlatias eredményeit, valamint a juhtenyésztés előmozdítása céljából rendezett gyapjúminőségi verseny és juhtenyésztési szakkiállítás sikere érdekében kifejtett munkásságát.

Ezután a választmány állást foglalt a magyar fajta szarvasmarha tenyésztésének fenntartása mellett. A Kamara által életrehozott

gyapjúaukción

a Tiszántul legkiválóbb gyapjútelei kerültek bemutatásra és eladásra. Sajnos, nagyobb forgalom azonban nem alakult ki, mivel a vevők nem ajánlották meg a gazdák által méltán remélt árakat, így jelentős tételek visszamaradtak, melyekre nézve azonban a gazdák bizonyosra veszik, hogy azokat a gyapjúaukción vállalat útján még igen jól tudják értékesíteni. A kevés forgalom azonban most nem időhöz kötött hatás, hanem a nemzetközi áralakulás követelménye volt.

Elhatározta a választmány, hogy Debrecenben ez év őszén

gyümölcs- és bormintavásárt rendez a Kamara. Örömmel vették ezután tudomásul a szénellátási osztálynak megszervezését, mely a gazdák közönség részére mindentelő szénét a legjutányosabban szerezt meg, minden költség felszámítása nélkül.

Majd a munkabérmegállapító bizottságok működéséről számolt be az elnökség, amelyet úgy a gazda, mint a gazdasági munkásérdekeltség képviselői egyhangúan helyesléssel vettek tudomásul.

A gazdatársadalmat a jövedelem- és vagyonszerzés kérdésével, valamint a kényszerkölcsönrel kapcsolatosan érintő aktuális kérdések megtárgyalása során előtárta az elnökség a gazdák adóserelmeit, melyeknek orvoslása érdekében a

kormányhoz intézendő sürgős felirat intézését határozta

el a választmány. Ugyazint sürgősen **felszólta a Kamara a buzda és rozsra tervezett forgalmi adó ellen.**

Ezután a Kamarakerület lassu gazdasági halálra ítélt részeinek megmentéséért folytatott akció ügye került sorra, mellyel kapcsolatosan beszámolt a határmenti vidékek vas uti és közuti közlekedési viszonyai, valamint postai viszonyai megjavítása érdekében tett eredményes intervencióiról.

A gazdasági akadémia ifjúságának hódolata a Kormányzó előtt. A Hajdúföld július 2-án megjelent számában a MANSz ünnepélyéről közölt tudósításunkból kimaradt a debreceni Gazdasági Akadémia hazafias ifjúságának szereplése. Az akadémiai ifjúság küldöttsége ugyanis egy remekbe készült csokrot nyújtott át a Főméltóságú Asszonynak. A küldöttséget **Tóth Bertalan** ifjúsági elnök vezette és tagjai voltak **Schleiminger Sándor**, a **Festlich** Bajtársi Egyesület vezére és lovag **Gruppenburgi Fehrentheil** Frigyes, a SzEPHE pallagi csoportjának vezetője. A mezői virágokból, buzakalászból és fehér rózsából összeállított csokrot **Tóth Bertalan** lendületes beszéd kíséretében adta át a Kormányzó feleségének, kiemelve azt a hazafiúi hódolatot, mellyel a gazdasági ifjúság a Nagyszászony iránt viselkedik.

A találékony utas — ha lekösi a vonatot. **Maxim** János gazda a közelmúltban Nyiradonyba akart utazni, azonban a vonatot leköste. Nekivágott az utnak gyalog. Utközben azonban mentő ötlete támadt, **Kozma** János farcsikái pusztájáról elkötött egy lovat, felkapott rá s lóháton folytatta az utat. Nyiradonyban a lovat szőlnék eresztette s úgy ment a községbe. A bíróság most vonta felelőségre a találékony utast s lopás vétsége miatt 3 hónapi fogsázbüntetésre ítélte. Az ügyész súlyosbításért, a védő enyhítésért fellebbezt.

A drágaság emelkedése júniusban. A június havi drágulás a Pester Lloyd számítása szerint 6.57 százalékos tesz ki. A hónap közepé óta az **áremelkedés meglépett** és a hónap második felében csak 1.85 százalékos tesz ki.

A Debreceni Köztisztviselők Vadásztársulata július 6-án este fél 7 órakor, az iparostudonciskola helyiségében (Burgundia-utca 3.) rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tárgyalás alá kerülő kérdések fontosságára való tekintettel a tagok minél számosabb megjelenését kéri az elnökség.

Műst és szállófeldolgozási tanfolyam. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara által már meghirdetett **műst és szállófeldolgozási előadásorozatot** július 6-án, vasárnap délelőtt 8 órakor a városháza kitanácstermében tartják meg. A hétköznapi elfoglalt szállógazdák érdekében helyzetetelt az előadás időpontja szombatról vasárnapra.

Rádióösszeköttetés Budapest és Fiume között. Budapestről jelentik: Budapest és Fiume között július 1-ével közvetlen rádióátviteli szolgálat nyílt meg. Magyarország bármely postahivatalánál lehet Fiuméba táviratot feladni, amelyet Budapest közvetítésével rádión továbbítanak. Ezidőszori táviratok szódija 25 aranycentimes.

A római katolikus elemi népiskolában a beiratások július 1., 2., 3., 4. és 5-én délelőtt 8-12 óráig lesznek. Beírásnál felmutatandó az elmúlt évi bizonyítvány, az első osztályba iratkozók pedig születési bizonyítványt vigyenek magukkal.

Tisztviselő urak figyelmébe! A jóléti szabóműhely felosztása dacára továbbra is készítik jutányosan divatos ruhákat, elsőrendű munkát **Szűcs** Darabos utca 44.

Apróhirdetések ingyen a Hajdúföld előfizetőinek

— Engedélyezték a debreceni Patronázs Egyesület utcai gyűjtését. Budapestről jelentik: A m. kir. belügyminiszter a m. kir. népjóléti és munkaügyi miniszterrel egyetértőleg megengedte, hogy a debreceni Patronázs Egyesület az elhagyott, szegénysorsú és árva gyermekek felnevelésére szükséges anyagi eszközök részbeni megszerzése céljából július 15-ik napján perselyel és urnával Debrecen város területén pézsbeli adományokat gyűjthessen.

— Öngyilkosság a Csap-utcán. Kedden délután öngyilkosság történt a Csap utca 38. szám alatt. Vajda Sándor 68 éves napszámos, míg családtagjai, hozzátartozói aludtak, a szobában felakasztotta magát s már csak holtan találták rá. Tettét betegségére miatt követte el. Holttestét beszállították az egyetemi klinikai hullaházba.

— Pályázati a szőlészeti és borászati szakiskolákba. A földművelésügyi miniszter a m. kir. Szőlészeti és Borászati szakiskolákban való felvételre pályázati hirdetést tett közzé. Ilyen szakiskola van Egerben, Kecskeméten és Karcagán. A pályázati hirdetmény szerint mind a három szakiskola két teljes tanfolyam. A tanév mindenik iskolánál ez évi szeptember 4-én kezdődik. A pályázati határidő július 25-én jár le.

— Tézene. A 11. honvéd gyalogezred zenekara kedvező idő esetén csütörtökön délután fél 7-től 8-ig népszerű műsorral tézzenét tart. Műsor a következő: 1. Bachó J.: Magyar ábránd. 2. Eilenberg R.: A posta jön, jellem darab. 3. Pazeller: Magyar dalok. 4. Farbach: a) Preciosa, b) Marie, mazurka. 5. Bachó J.: Népdal-egyveleg.

— Láncravert asszony ma a Vig-színház szenzációja!

— A Magyar Művészek és Építők Nemzeti Szövetsége július 5-én, szombaton este 7 órakor a MÁV. műhelytelepén társasvacsorát rendez családtagok részvételével. Jelenkezni délelőtt 9—2 óra között lehet 13—20. telefonszám alatt. A tagok minél nagyobb megjelenését kéri a rendezőség.

— Elveszett egy pénzárca. Kedden délután a faraktáriai a Miklós, Piac-utcán keresztül Kossuth-utcaig terjedő utcán. A tárcában körülbelül 2—300.000 korona és fontos iratok voltak. Miután a tulajdonosa szegény rokkant munkásember és az elveszett pénz se a sajátja, becületesen megtaláló a tárcát jutalom ellenében szolgáltatassa be a Hajdubölg szerkesztőségébe.

— Láncravert asszony ma és holnap a Vigszínházban!

— A Magyar Cigányok Országos Egyesületének debreceni csoportja pénteken délután 4 órakor gyűlést tart, amelyre a tagok mindegyikének megjelenését nyomatékosan kéri a vezetőség.

— A hadirokkantak illetményének kifizetése július hónapban a következő napokon és rendben történik: 3-án A—F, 4-én G—K, 5-én L—S, 7-én O—2, 8-án Sz—Z betűvel kezdődő nevek, 9-én a tisztak és tisztviselők özvegyei és az összes elmaradtak kapják meg fizetéseiket. A külsősegeken lakók a fizetési napok bármelyikén jelentkezhetnek. Debrecen város népjóléti hivatala.

— Négy testvér közül hármat meggyilkoltak. Szombathelyről jelentik: A községi járás Csát községében ma reggel Srokai István négy fia közül hármat meggyilkolva találtak a pajtában, ahol aludtak. A legidősebb fiu, aki máskor szintén a pajtában szokott aludni, kivételesen az istállóban aludt és ennek a véletlennek köszönhetően megmenekülését. A csendőrség megindította a nyomozást, a gyilkosság valószínűleg bosszú műve.

— Láncravert asszonyra ajánlatos a jegyeidővétel!

— Olaszmodra készült makaróni frissen is kapható BARKÓ fűszerüzletében, Meszena-utca 1.

MŰVÉSZET

Sophokles Oedipus Király-a az állatkerti-tó vizén. Érdekes irodalmi és művészeti eseménye lesz Budapestnek, sőt az egész Csonkaországának július 5-én és 6-án. Ugyanis a La Fontain Irodalmi Társaság az említett két napon Budapestben az állatkerti-tó vizére épített nyílt színpadon nagyszabású előadást rendez, amelynek a keretében a Nemzeti Színház gárdája elő fogja adni Sophokles világhírű drámáját, az Oedipus királyt. Az ó-görög színpadhoz hasonló nyílt helyen a híres görög remekművet újabban csak két helyen adták elő, ugymint Franciaországban és Ausztriában s most harmadjára Budapestben fog színre kerülni. A La Fontain Irodalmi Társasága nevezetes előadásra meghívta Debrecen városát is. A meghívás ügyében a tanács csütörtökön fog dönteni.

SZÍNHÁZ

Műsor:

Szerdán: Eva, operette. Honthy Hanna m. v.
Csütörtökön: Nebántsvirág, operette, Honthy Hanna m. v.
Pénteken: Lili baronő, operette, Honthy Hanna m. v.
Szombaton: A kis gróf, operette. Honthy Hanna m. v.
Vasárnap délután: Süt a nap. Eletek. Vasárnap este: A vig özvegy. Honthy Hanna m. v.

Honthy Hanna vendégfellépése. A Csokonai-színháznak nagy népszerűségnek örvendett primadonnája, aki a Heitai-éra alatt működött Debrecenben, kedden lépett fel először a Csárdáskirálynőben. A közönség lelkes ovációban részesítette a hajdani kedvencét, akinek bemutatkozásáról holnapi számunkban tesszük meg részletes észrevételeinket.

Színházak és mozgószínházak közleményei

Csokonai-színház
Viharos ovációk és zúgó tapsorkánok köze vette kezdte meg a debreceniek kedvenc primadonnája, Honthy Hanna, kedden hat estele terjedő vendégfellépését. Az illusztris művésznő ma Lehar gyönyörű zenéjű Eva operette címszerepét játsza, partnere Unger Lesz. Kovács Teres és Markovics Pipsi illetőleg Dagobert szerepében már közismert kintőnek, Princelles szerepét pedig Soós Mihály játsza.

Vigszínház-műsor

„Láncravert asszony” amerikai történet 7 felv. Ilyen izgalmas film még nem volt a mozok műsorán! Erről beszél egész Amerika. Hajmeresztő bravurok.
Jön: A csodagyerek. Jön: Utazás a Marsba. Gunár Tolnaes világfilmje.

Urania mozgó

Max Linderrel: Maison Coralie (Légy a feleségem) és Hess te, csunya madár.
Pénteken Molnár diadalmas színműve „Az ördög” címmel. — Nagy amerikai attrakció.

Meteor-mozgó

Csütörtökön „Eő céltábla” és „Fatty a milliomas” 2 sláger egyszerre. Csak felnőtteknek. Előadások 7 és 9 órakor.

Lapkihordó asszony.
felvételük a kiadóhivatalban::
Piac-ut: 59. sz.

TESTEDZÉS

Magyarország harmadik lett az olimpiai törvívóversenyen

(A Hajdubölg tudósítójától.) Az olimpiai törvívóverseny befejezést nyert. A döntőben Olaszország elleni mérkőzés a francia zsűri pártoskodása miatt tiltakozott, majd levonult. — A helyezések ezután így alakult: első Franciaország, II. Belgium, III. Magyarország.

A magyar vívók a nekik szokatlan törvívásban igen értékes eredményt értek el, részben feledtetik a labdarúgók gyászos szereplését. Pedig a magyaroknak a pártos francia zsűrivel is meg kellett küzdeniök, ha a testvér és baráti Olaszországgal úgy bántak a franciák, elképzelhető, hogy nyomták a magyarokat.

A törvívóverseny befejeztével a kardcsapatversenyre kerül a sor, itt mar sokkal esélyesebb győzelmi reményekkel indulnak a magyar ki-küldöttek.

Céllövők az olimpiádon. Nem kiséri szerencse magyar céllövők párisi útját. A vadászfégyverrel való céllövőversenyben helyzetlenek lettek, míg a futószarvasra történő céllövőversenyben az elérhető maximális 50 pontból Völer 35, Takács 27, Szomjas 23. Lumniczter 20 pontot szerzett. Végeredményben első az Amerikai Egyesület Államok csapata lett Anglia és Svédország előtt.

A VAC Debrecenben. A fővárosi elsőosztályu VAC vasárnap Debrecenben vendégszerepel a nagyerdei sporttelepen a DTE-vel mér össze az erejét. A VAC komplett felállításban veszi fel a küzdelmet. Előzőleg a DTE ifjusági a kerület legjobb ifjusági együttesével, a NyTVE ifjuságival játszik, ami szintén igen érdekes küzdelmet fog eredményezni.

A DTE új kapusa. Steiner, a BTC volt jóképességu kapusa Debrecenben tartózkodik s a DTE színeiben fog szerepelni. Vasárnap mar valószínűleg ő fog védeni.

A DTE ma, szerdán 6 órai kezdettel nagy tréninget tart a nagyerdei sporttelepen.

ALAPITATOTT 1882-BEN. EGYEDÜLI SZAKÜZLET
KULCSÁR IMRE ÉS FIA
(A NAGYTEMPLOM MELLETT).
A vasutól egyenesen jöhet, mert reggel 7 órától vasárolhat, nem kell sietnie, mert délután is nyitva, — este 6 óráig.
vámör, vasutas és katonai összes felszerelések nagy raktára.
Külöb sapkaosztály. A legfinomabbak mérték után.

Aki takarékos és értékelni tudja pénzét, az csak a HANGYÁBAN VÁSAROL
Füzlet: RÓZSA-UCCA

!! Fióküzletek a város minden részében !!
Csemege- és főző csokoládé . 1 kg 55.000
Mosószappan (legjobb gyártm.) 1 kg 15 200
Angol szappan illatos óriás . 1 db 7.000
Befőttkötőző pergamentpapír . 1 iv 800
Ugyszintén az összes fűszer, csemege és ásványvizek mélyen leszállított árban kaphatók

A TŐZSDE

Lanyha a tőzsde

(A Hajdubölg tudósítójától.) Gyengén alakult az irányzat a mai tőzsdén. Mig nyitákor ugyszólván az összes piacokon a tegnapi nívón történtek kötések, addig később lassu árlemorzsolódáskövetkezett be, amely egész a zárlatig tartott és kb.

3 és 5 százalékot meg nem haladó árvesztéseget eredményezett.

Az irányzat mindvégig lanyha maradt. A kosztpez piacán ma is igen alacsony volt a heti pénz kamattétel, ugy annyira, hogy már százalékban alig fejezhető ki. Negyed százalékkal igen bőven állott rendelkezésre áru. Hivatatosan a kosztpez árfolyamát egynegyed—ötnyolcadban állapították meg.

Magyar korona 0.0068 3/4

Zürichi zárás:
Paris 2940, Newyork 562 1/2, Brüsszel 2560, Milánó 2420, London 2430, Berlin 134 1/2, Hollandia 211 1/2, Bécs 79.35, Szófia 410, Prága 1650, Varsó 109, Budapest 68 1/2, Bukarest 237 1/2, Belgrad 642 1/2.

Magyar Nemzeti Bank jelentése a devizatarifiumokról

Dollar 82000—84200, angol font 353400—363900, hollandi forint 30720—31670, francia frank 4270—4400, svájci frank 14500—14960, cseh korona 239 1/2—2490, re 325—370, líra 3500—3620, dinár 910—970, német márká —, osztrák korona 115.80—118.65 fillér, Napoleon arany —— pénz.

Terményi tőzsde zárás

Hivatalos árak: 76 kilós tiszavidéki buza 265—72 1/2, egyéb 260—62 1/2, 79 kilós tiszavidéki 280—85, egyéb 275—80, rozs 245—5, zab 290—300, takarm árpa 270—80, tengeri 270—8, repce 500—10, korpa 197 1/2—202 1/2.

Ferencvárosi sorsolás

Nyitvasári maradvány 370, érkezett 610, eladott 150. Árak: könnyű 18—23.500, nehéz 22.500—24.500. zárvasári maradvány 10, érkezett 16, eladott 5. Árak a fentiek.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára Rt.
BUDAPEST, VII. RÁK-ÚT 76. :.
Sürgénycim: Cobdenbank
Egy havi felmondással elhelyezett kosztpeznek után havi négy százalékot térít.

